

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobců: **a) A. K., b) nezl. M. K., c) nezl. A. S., d) nezl. M. S., e) nezl. N. K., f) A. K., g) K. K.**, všichni st. příslušnost Kazachstán, Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2023, čj. OAM-604/ZA-ZA12-P10-R2-2021, čj. OAM-606/ZA-ZA12-P10-R2-2021, čj. OAM-605/ZA-ZA12-P10-R2-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 10. 2023, čj. 30 Az 6/2023-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobcům a) až g) **se ustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti, advokát Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M, Španělská 770/2, Praha 2 – Vinohrady.
- III. Soud **vyzývá** žalobce a) až g), aby ve **lhůtě jednoho měsíce** od doručení tohoto usnesení doplnili kasační stížnost ze dne 8. 11. 2023 o důvody, pro které napadají v záhlaví označený rozsudek krajského soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci (nyní *stěžovatelé*) podali v roce 2021 tři opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Protože tyto žádosti byly nepřipustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., žalovaný zastavil všechna tři řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona. Proti jednotlivým usnesením o zastavení řízení se stěžovatelé bránili třemi žalobami, které krajský soud spojil a které rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

K výroku o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (výrok I)

[2] Proti rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé kasační stížnost společně s návrhem na přiznání odkladného účinku. Návrh odůvodnili obavou z pronásledování z náboženských důvodů včetně obavy ze svévolného zatýkání a mučení příslušníků náboženské menšiny. Stěžovatelé poukazují na tíživou situaci, která v současnosti panuje v jejich domovské zemi (Kazachstánu), jmenovitě upozorňují na útlak náboženských menšin, který nabral na intenzitě po protestech v roce 2022. Obavu z náboženského

pronásledování rovněž odůvodňují zkušeností jednoho ze stěžovatelů, který kvůli své náboženské činnosti měl problémy s tamní policií. Stěžovatelé se obávají, že Kazachstán nepřijme jejich dceru, která se nedávno narodila. Dále se obávají, že sebekratší vycestování z Česka ohrozí nejlepší zájem nezletilých dětí. Stěžovatelům tedy hrozí nepoměrně vyšší újma, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Naopak je ve veřejném zájmu, aby Česko neporušilo závazky, které vyplývají z mezinárodních smluv a ze zásady *non-refoulement*. Stěžovatelé závěrem upozorňují, že krajský soud přiznal všem žalobám odkladný účinek.

[3] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí.

[4] Kasační stížnost nemá odkladný účinek, NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Soud usnesením přizná odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí správního orgánu znamenaly pro žalobce (stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem (§ 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Krajský soud přiznal všem žalobám odkladný účinek. Odůvodnění přiznání odkladného účinku bylo shodné: stěžovatelé přesvědčivě vylíčili, že budou v zemi původu vystaveni trestní represí z důvodu náboženského přesvědčení. Pokud by soud nepřiznal odkladný účinek žalobě, znamenalo by to porušení povinnosti poskytnout účinnou právní ochranu proti možnému porušení zásady *non-refoulement*.

[6] Se závěrem i s odůvodněním krajského soudu NSS souhlasí, rozhodl proto o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. NSS si je vědom, že jde o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelé však (pro tuto fázi rozhodování soudu přesvědčivě) tvrdí skutečnosti, které při minulém rozhodování soudů nebyly (konkrétně změny v Kazachstánu v roce 2022). Přiznání odkladného účinku samozřejmě nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

[7] Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu, tím ožívají krajským soudem přiznané odkladné účinky ve vztahu ke všem třem napadeným rozhodnutím žalovaného.

[8] NSS připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku může i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

K výroku o ustanovení zástupce z řad advokátů (výrok II)

[9] Stěžovatelé rovněž spojili s kasační stížností žádost o ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s; předložili rovněž potvrzení o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Stěžovatelé žádost odůvodnili neznalostí českého jazyka a českého právního řádu. Tato neznalost jim proto brání, aby účinně hájili svá práva.

[10] Protože nynější věc se týká mezinárodní ochrany, stěžovatelé výslovně požádali o ustanovení advokáta z advokátní kanceláře PSH legal advokáti s. r. o., Španělská 770/2, Praha 2 – Vinohrady. Tento požadavek odůvodnili skutečností, že tato advokátní kancelář

pokračování

se zaměřuje na právní pomoc cizincům, zejména pak žadatelům o mezinárodní ochranu. Stěžovatelé se domnívají, že ustanovením advokáta z výše uvedené advokátní kanceláře se jim dostane kvalitního zastoupení.

[11] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (zde stěžovatelům), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Vzhledem k tomu, že zastoupení advokátem je podmínkou řízení o kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), při posuzování návrhu na ustanovení zástupce není třeba zabývat se naplněním druhé podmínky výše citovaného zákonného ustanovení, neboť tato potřeba se ze zákona předpokládá.

[12] NSS v minulosti rovněž řešil, zda účastník může žádat o ustanovení konkrétního zástupce z řad advokátů. NSS tuto možnost nevyloučil, podmínil ji ale požadavkem, aby se taková žádost opírala o rozumné a věcně oprávněné důvody (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 21. 12. 2009, čj. 7 Azs 24/2008-141, č. 1995/2010 Sb. NSS, bod 14, nejnověji pak nález Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2020, sp. zn. II. ÚS 1866/20). Důvěra vzniká i tehdy, pokud advokát má zvláštní vlastnosti, schopnosti či dovednosti, které mu umožňují lépe chránit práva a oprávněné zájmy účastníků. Zvláštní okolností je pak například specializace na určité právní odvětví, zde oblast cizineckého, azylového a uprchlického práva (tamtéž, bod 11).

[13] V této věci jsou splněny obě podmínky obsažené v § 35 odst. 10 s. ř. s., NSS proto ustanovil stěžovatelům advokáta pro řízení o kasační stížnosti. NSS rovněž vyhověl žádosti o ustanovení konkrétního advokáta, neboť stěžovatelé uvedli rozumné a věcně oprávněné důvody (specializace v právní pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu, z ní vyplývající důvěra v kvalitní právní zastoupení). NSS jim jmenovitě k ochraně jejich práv ustanovil advokáta **Mgr. Bc. Filipa Schmidta, LL.M.**, Španělská 770/2, Praha 2 – Vinohrady.

[14] NSS zástupci zasílá na vědomí kopii kasační stížnosti ze dne 8. 11. 2023, rozsudek krajského soudu ze dne 17. 10. 2023, všechny žaloby ze dne 13. 7. 2023, všechna vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 15. 8. 2023 a napadená rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2023.

K důvodům kasační stížnosti (výrok III)

[15] Stěžovatelé musí v kasační stížnosti uvést, proč ji podává (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Kasační stížnost lze podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Námitkami, které stěžovatelé uplatní v kasační stížnosti, je soud vázán (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost neobsahuje žádné námitky, nelze ji projednat.

[16] Kasační stížnost podaná v této věci zatím neobsahuje žádná tvrzení, která by bylo možno považovat za kasační námitky. Soud proto vyzývá stěžovatele, aby prostřednictvím ustanoveného zástupce doplnili chybějící důvody kasační stížnosti, a to ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení (§ 106 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

K výroku III:

Nevyhoví-li stěžovatelé této výzvě ve stanovené lhůtě, tj. neodstraní vady kasační stížnosti a v řízení nebude možno pro tyto nedostatky pokračovat, soud kasační stížnost **o d m í t n e** (§ 37 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 6. prosince 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu